

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

รูปแบบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อความ(Textual Analysis) เพื่อหารูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี โดยอาศัยการสังเกตการณ์(Observative) ในห้องสนทนา แล้วทำการบันทึกข้อมูลที่เป็นตัวบทลงในแบบบันทึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ศึกษาคือผู้ที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตในการสนทนา ทั่วประเทศ ไทย แต่เนื่องจากมีจำนวนประชากรมากจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จากแม่ข่าย(server)ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ(irc.au.ac.th) ซึ่งจากการทดสอบการบันทึกการสนทนาเป็นแม่ข่ายที่มีกลุ่มคนไทยเข้าร่วมสนทนาเป็นจำนวนมากและแม่ข่ายWebmaster(irc.webmaster.com)ซึ่งเป็นแม่ข่ายที่นิยมของกลุ่มคนไทย(สุมนา อุษณีย์มาศ,2543:11) ในการบันทึกการสนทนาจะเลือกห้องสนทนา 5 อันดับแรกที่มีผู้เข้าร่วมสนทนา มากที่สุดในแต่ละแม่ข่าย แม่ข่ายละ 5 ห้องสนทนา โดยแต่ละครั้งจะทำการบันทึกเป็นเวลา 30 นาที ใช้ระยะเวลาการบันทึก 2 เดือนเพื่อให้ได้ตัวบทที่จะวิเคราะห์อย่างน้อย 300 ตัวบท

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจะเป็นประชากรในกรุงเทพฯและปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่ จากรายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ(สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2542:16) พบว่า ร้อยละ 68 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นผู้อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล(นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) ส่วนการบันทึกข้อมูลจากการสนทนานั้น ผู้ร่วมสนทนาสามารถเข้าร่วมได้จากทุกส่วนของประเทศไทยที่เครื่องคอมพิวเตอร์ต่อเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ตได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อความ(Textual Analysis) ผู้วิจัยจะบันทึกการสนทนาทั้งหมดที่เกิดขึ้นระหว่างการสังเกตการณ์แต่ละครั้ง แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการสนทนา(Script) เพื่อหารูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏในข้อความแต่ละครั้ง

ตัวอย่างแบบบันทึกการสนทนา

การสังเกตการณ์ครั้งที่ XXX

การสังเกตการณ์ครั้งที่ XXX

การสังเกตการณ์ครั้งที่ XXX
 วัน/เดือน/ปี ที่บันทึก XX/XX/XX
 เวลา XX.XX – XX.XX
 ชื่อห้องสนทนา XXXXXXXX
 จำนวนข้อความ XXX
 ข้อความการสนทนา
 เวลา xx.xx เนื้อความ xxxxxxxxxxxx
 เวลา xx.xx เนื้อความ xxxxxxxxxxxx
 .
 .
 .

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยง (Validity) และความตรง (Reliability) ของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสนทนาไปทดลองบันทึกการสนทนาที่เกิดขึ้นจริง (pilot test) โดยเก็บตัวอย่างการสนทนาจากห้องสนทนา 5 ห้องๆละ 30 นาที เป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนำผลที่ได้จากการบันทึกปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงและพิจารณาความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลจริง

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากการเข้าสังเกตการณ์การสนทนาในห้องสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี โดยในแต่ละครั้งที่สังเกตการณ์จะประมวลรายชื่อห้องสนทนาและจำนวนผู้ร่วมสนทนาในแต่ละห้องที่มีอยู่ทั้งหมดแล้วเลือกห้องสนทนาที่มีผู้เข้าร่วมมากที่สุด 5 อันดับแรกจากแม่ข่าย(server)ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ(irc.au.ac.th)และแม่ข่ายWebmaster(irc.webmaster.com) แล้ว ทำการบันทึกบทสนทนาที่เกิดขึ้นในห้องสนทนานั้นๆเป็นระยะเวลา 30 นาที

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ทุกครั้งที่ทำการบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการสังเกตการณ์ทุกครั้ง เนื่องจากบันทึกข้อมูลที่เกิดขึ้นในห้องสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี อาจเกิดความบกพร่องของข้อมูลได้ในหลายกรณี อาทิ

-ระยะเวลาที่ทำการบันทึกน้อยกว่าระยะเวลาที่กำหนด คือ 30 นาที ซึ่งกรณีนี้อาจเกิดจากความบกพร่องของโปรแกรมสนทนาที่ทำงานเกินกำลัง

-การติดต่อกับศูนย์ให้บริการอินเทอร์เน็ตหยุดชะงัก หรือขาดการติดต่อ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้บ่อยครั้งในการติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต และเมื่อเกิดขึ้นจะส่งผลให้โปรแกรมสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซีไม่สามารถเชื่อมต่อกับแม่ข่ายไออาร์ซีได้

-ระบบบันทึกข้อมูลบกพร่อง เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสังเกตการณ์ไม่สามารถทำการบันทึกข้อมูลได้

จากข้อผิดพลาดดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้จากการสังเกตการณ์และบันทึกบทสนทนาที่เกิดขึ้นบนเครือข่ายไออาร์ซี ผู้วิจัยจึงต้องทำการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่ทำกรสังเกตการณ์ เพื่อตรวจหาความบกพร่องที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และทำการแก้ไขหรือเข้าสังเกตการณ์เพิ่มเติม

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดการสังเกตการณ์และบันทึกข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2543 – มกราคม 2544 โดยเข้าสังเกตการณ์ในห้องสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี ช่วงเวลา 21.01 - 23.00 น. ซึ่งเป็นช่วงที่มีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตหนาแน่นที่สุด(มหัทธผล อรุณสวัสดิ์, 2539) หลังจากนั้นทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนบันทึกลงในแบบบันทึก

การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายค่าทางสถิติบางตัวที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏในบทสนทนาบนเครือข่ายไออาร์ซี